

Po stopách dnem i nocí

Mantrailing, což je disciplína stará několik staletí, prožívá v těchto letech renesanci. Nejvážnější zájemci i jejich psiska se sjeli do Bratislavy. A my jsme byli u toho.

Cvičilo se na okraji Bratislavy, co nejbližší reálným podmínkám

To slovo v dnešní době asi málokomu co řekne: Mantrailing. Přitom to vlastně zná skoro každý, kdo se rád dívá na filmy. Možná si vzpomenete třeba na úžasné vězeňské drama Frajer Luke s Paulem Newmanem v hlavní roli, nebo na dnes už klasickou detektivku Uprchlík s Harrisonem Fordem. Stejně tak v desítkách jiných amerických filmů můžeme vidět v podstatě stále stejnou scénu. Na místo, kde byli uprchlík či pohřešovaná osoba naposledy spatřeni, přijíždí dodávka a z ní vyskakují jeden či několik velkých, ušatých psů. Ti se ihned s netrpělivým hlubokým štěkotem pouštějí po stopě. Na snůře za nimi běží, či je spíš vláčený, psovod.

Hon začíná

Tahle scéna se ale neodehrává a neodehrávala jen ve filmech. Je jen odrazem metody, která má na druhé straně Atlantiku historii starou skoro tři staletí. Vše mělo kořeny zřejmě na plantážích amerického jihu ve státech Louisiana, Mississippi, Georgia a dalších, kde pracovali černošští otroci. Jejich útěky nebyly nic neobvyklého a svých pronásledovatelů se zkoušeli často zbavit dlouhými pochody a úteků do tavných rozsáhlých bažin. A doslova hony na tyto nešťastníky probíhaly právě v režii psů. Nyní se k těmto schopnostem a psím vlohám zkoušejí psovodi vrátit. Pro tuto práci se

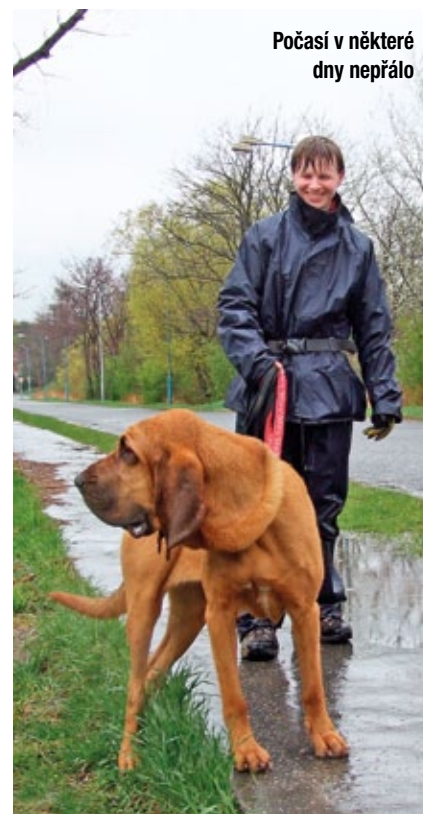
v dnešní době používá název mantrailing. Oproti dobám minulým se ale samozřejmě psi s touto specializací využívají nejen k hledání uprchlíků a zločinců na útěku, ale také k záchranářské činnosti, neboť hledání pohřešovaných a ztracených osob je něco, co patří k úkolům policistů a záchranářů ve starém i novém světě.

Co to vlastně je?

A v čem že je vlastně rozdíl mezi touto metodou a standardním stopováním, jak je známe? Zdálnivě to vypadá jednoduše. Zatímco „konvenční“

Účastníkem byl i blodhound Nabrouck a Lubomír Satora, který jako předseda IBHA akci zároveň spouřuorganizoval

Počasi v některé dny nepřalo

stopař totiž pracuje s nosem nízko u země a sbírá pach stopy z podkladu, ze země, tak psi věnující se mantrailingu pracují s nosem leckdy vysoko nad zemí a molekuly pachu sbírají jak ze země, tak i ze vzduchu a celého okolí místa, kudy hledaná osoba prošla. Molekuly pachu se totiž pohybují ve vzduchu a zachytávají na různých místech, včetně třeba větví, porostu a členitého okolí. A právě s tím jemné nosy psů, věnujících se mantrailingu, pracují. Že tato tradiční metoda vypadá jednoduše a zajímavě? Možná vypadá, přesto se však na ni v pejskařském světě málem zapomnělo. Nyní ale, po více než půlstoletí, zažívá svoji renesanci, a to nejen v zámoří, ale i v Evropě. To samozřejmě neuniklo pozornosti českých a slovenských pejskařů, zejména milovníků plemena blodhound (o něm a jeho jemném čichu jsme psali v Encyklopedii nedávno, ve Psích kusech 4/2012). Ti před nedávno založili organizaci International Bloodhound Academy (IBHA) a aby se mantrailingu učili od těch nejlepších, rozhodli se pozvat si posily z ciziny, dokonce ze zámoří. Právě od nich se totiž mají zájem učít, jak použít výtečný psí čenich pro hledání ztracených a pohřešovaných lidí.

Molekuly pachu sbírají jak ze země, tak i ze vzduchu a celého okolí místa, kudy hledaná osoba prošla

Zblízka i zdaleka

V úterý, hned po velikonočním pondělí, se v areálu bratislavské Střední policejní školy v Devínské Nové Vsi sjela různorodá společnost. Někteří účastníci akce si přivezli také své čtyřnohé přátele. Kromě domácích, slovenských účastníků semináře nepřehlédnutelná část účastníků dorazila z České republiky, ale přijeli také příznivci mantrailingu z Německa, mezi nimi čtenářům Psích kusů již známá instruktorka Petra Müllers z Bonnu. Nejdelší cestu až z USA vážil hlavní instruktor a přednášející celé akce, špičkový odborník na výcvik mantrailingu Jeff Schettler a jeho partnerka Kelli Collins. A stejnou

cestu, tedy přes oceán, absolvovali také manželé Eva a Ludvík Čechilovi, které čeští kynologičtí záchranáři a policisté již znají z různých akcí. Ti přiletěli do Bratislavy pomoci s organizací celé akce z Floridy. Několikadenní seminář, který společně uspořádali členové IBHA ve spolupráci s Akademií Policejního zboru a Kynologickým klubem Policia Slovakia, začal několika přednáškami. Sotva se účastníci sjeli, program začal. Hned v úterý odpoledne a druhý den dopoledne proběhla série přednášek, a to nejen o tom, jak se mantrailing klopotně začíná rozvíjet na Slovensku a v Čechách, ale jedna z přednášejících, Petra Müllers, žijící v Německu, se s posluchači podělila o své zkušenosti s tím, jak se mantrailing užívá v praxi u našich západních sousedů, a to právě pro záchranářské akce. Jeff Schettler pak seznámil posluchače nejen

Jeff Schettler pracoval jako policejní psovod v Kalifornii. Byl první, který v moderní éře použil ve službách kalifornských policejních sborů plemeno blodhound. Po patnácti letech služby vážně onemocněl a poté, co se uzdravil, od policie odešel a přestěhoval se do Georgie, kde si založil soukromou výcvikovou školu. Kromě standardních kynologických disciplín jak pro civilisty, tak pro ozbrojené sbory, se věnuje také mantrailingu. Je rovněž autorem několika knih. Kynologii se věnuje také jeho partnerka Kelli Collins. Také ona v Kalifornii pracovala u policie a nyní se věnuje zejména výcviku psů na speciální pachové práce, zejména hledání výbušnin a zbraní.

Více informací najdete na: www.jeffschettler.com, www.gak9.com

Pozor na příliš bujnou fantazii!

Jeffe, kde jsou kořeny toho, čemu dnes říkáme mantrailing?

Ty úplně nejstarší jsou z doby před pěti sty lety, kdy ve staré Anglii, kde se psi stopaři používali k dopadení pytláků v královských oborách. Kromě toho existuje mnoho povídek a příběhů, ve kterých při dopadení kriminálních a zločinců v Anglii figurovali psi.

Je to práce i pro jiná plemena, nebo se využívají jen bladhoundi?

Ne a ani by neměli. Všichni psi stopují, někteří lépe, někteří hůř, ani bladhound jmenovitě neznamená automaticky stopař. Sám pracuji s mnoha psími rasami. Bladhoundi – stejně jako ostatní rasy – jsou jenom tak dobří, jako jsou dobré jejich vlohy a později trénink.

Přesto právě tohle plemeno bývá užíváno asi nejčastěji, to jsou na tuhle práci tak jedineční?

Před mnoha lety byli bladhoundi skutečně jedineční. Ale po druhé světové válce se vrátili američtí vojáci a policisté z evropského bojiště fascinováni hlavně německým ovčákem a evropským způsobem výcviku. Bladhoundi pro ně ztratili svoji přitažlivost. Začala se užívat jiná plemena a jiné metody tréninku. Od roku 1947 můžeme říci, že se z pracovního bladhounda stalo plemeno chované hlavně pro exteriér a na výstavy. Pracovní linie se skoro nezachovaly a využití bladhoundů na práci se uchovalo zcela nepatrně, a to snad jen na americkém jihu v tamních věznicích.

Co tedy říkali vaši policejní kolegové, když jste si do služby přivedl bladhounda?

Byl to první bladhound u policie v Kalifornii a kolegové se mi smáli a říkali, že zkouším „oprášit staré technologie“.

Ale jak vidno, nakonec se i díky vám mantrailing v policejní praxi znovu uplatňuje. Jak tedy vypadala vaše konkrétní práce?

Jako psovod jsem patroloval ulicemi města a byl jsem povolán na všechno – vraždy, únosy, ztracené osoby, jednoduché krádeže, vloupání do aut či třeba odcizenou elektroniku. Kriminálních případů jsem míval samozřejmě několikanásobně více než případů ztracených lidí. Rád jsem pracoval v noci, protože můj pes měl v noci nejlepší pachové podmínky. Vyjžděl jsme často, mnohdy každou noc, bez ohledu na okolnosti. Často jsme byli povoláni zpět na dokončení případů i po pracovní době.

Jak moc jste byli úspěšní?

Ne tak moc, jak bych si přál. V dobách největšího úspěchu to bylo tak 37 % případů. Na nejlepší výsledky musela být stopa čerstvá, ne starší než šest hodin. Moje nejstarší úspěšná stopa byla tři dny stará, ale to byla opravdu jen naprostá výjimka, spíše náhoda.

A kde vidíte největší slabinu této metody?

Největší slabinou je přebujelá fantazie lidí o tom, co všechno psi dovedou. Existuje příliš mnoho „případů“, kdy se psovodi bladhoundů snaží „nafouknout“ jejich skutečné schopnosti. Pravda je, že bladhoundi málokdy našli lidskou stopu starší než dvanáct hodin. Někdy ano, ale bylo to skutečně zřídka.

V zemích bývalého Československa jste poprvé. Co byste tady rád viděl?

Je to návštěva, kterou jsem si vždycky přál uskutečnit. Moje rodina, moji dávní předci, po kterých mám i příjmení „Schettler“, pochází z Moravy. Rád bych se dopídl, jestli stále ještě mám někde na Moravě svoje předky nebo příbuzné.

Bylo i veselo. Chování psa v souvislosti s potřebou jemného ovládní trenér demonstroval trochu netradičně: na své partnerce

s historií, základy výcviku, ale i současnou taktikou užívání mantrailingu v policejní praxi. Zajímavá a poučená byla například analýza videonahrávky z noční pátrací akce amerických policistů a použití psa při hledání nebezpečného pachatele, která byla zadokumentována infračervenou kamerou z policejní helikoptéry.

Prý vyženou ovčáky!

Další zajímavé debaty se pak vedly hlavně venku. Maximum prostoru a času totiž bylo věnováno praktickému výcviku v terénu. Necelá desítka psovodů ze Slovenska, Čech a Moravy, kteří to s mantrailingem myslí opravdu vážně, si totiž přivezla své chlupáče. V průběhu dnů absolvovali s Jeffem několik sérií cvičení, během kterých byly našlápnuty stopy od jednodušších k těžším. Každou práci Jeff vyhodnotil a psovodům i posluchačům bez psů vysvětlil klady a zápory předvedené práce s doporučením, co a jak dál. Přímou před očima posluchačů demonstroval obvyklé způsoby chování psů na stopě, stejně jako chyby, kterých se psovodi dopustili, a poradil metody, jak je napravit. Ukázal také jeho vlastní praktické postupy, jak se pohybovat v místě, kde byla hledaná osoba spatřena naposledy, tak, aby psovod co nejvíce zvýšil pravděpodobnost, že jeho chlupatý parták chytí co nejdříve správnou stopu. Akce s mezinárodní účastí nešla pozornosti slovenských novinářů. Dokonce by se dalo říci, že pořadatelé psích akcí v České republice by mohli svým slovenským kolegům závidět vnímavost, jakou místní média vůči této problematice projevila. A tak hned první večer akce se diváci zpráv na všech nejsledovanějších televizních stanicích dozvěděli, co že se to v Bratislavě odehrává. Drobnou vadou na kráse ale bylo to, že někteří novináři projevili slušnou míru nepochopení tématu, když svým divákům předvedli fotografické

Na položené stopě se záměrně připravovala i rušivá místa

bladhoundy s tím, že to jsou: „Psi, kteří mají ze slovenské policie postupně vytlačit německé ovčáky.“ Ani toto nedorozumění však dobrou náladu a diskuse mezi účastníky nezkalilo, možná spíš naopak – připomnělo to, co mnozí záchranářští kynologové již dávno vědí, že totiž ani sebelepší metoda a výsledky to v praxi nemají lehké, pokud jsou konfrontovány s nepochopením a neznalostí široké či dokonce odborné veřejnosti. Je zřejmě osudem propagátorů nových myšlenek v mnoha různých oborech, nejen v kynologii, že musí bojovat na více frontách. Tedy nejen se odborně vzdělávat a pracovat ve své disciplíně, ale také překonávat stereotypy a nepochopení ve svém okolí. A je jasné, že stejné boje čekají i propagátory mantrailingu v našich zemích. Tak jim k tomu můžeme držet palce a popřát alespoň tolik optimismu, kolik ho měli při svém bratislavském setkání. ■

Text: Dušan Stuchlík
Foto: Petra Bínová

Jedním ze cvičičích a zároveň i vytižených organizátorů byl i známý slovenský kynolog Vladimír Ďurišín

Inzerce

22,90 Kč
FLORA
rozmarýna
Rozmanité nápady pro život
5/2012

Jak na to:
MALOVÁNÍ VOŠKEM * NÁSTĚNKA NA BYLINKY * KVĚTINOVÝ STROMEK * BEZINKOVÉ RECEPTY

REMESLA
KRAJKA
PALČOVANÉ KRAJKY

DEKORACE
UBROSKU
PROSTRÁ SE

VLÍDNÝ KVĚTEN
Usadte se v zahradě s čajem z jabloňových květů, odpočívajte a vychutnávejte si krásy jara...

21 receptů • 18 návodů • 52 dobrých rad • 63 osvědčených tipů

JEN ZA
22,90 Kč
0,99 €

NOVINKA!

Číslo 5/2012 vyšlo 12.5.

ČASOPIS PRO TVOŘIVÉ LIDI

- **TIPY** pro dům i zahradu
- **RADY**, jak pečovat o své zdraví
- **RECEPTY** pro každodenní i sváteční vaření
- **NÁVODY** na výrobu dávků a dekorací
- **NÁPADY**, jak si zpříjemnit život